

การจัดการเรียนการสอนศาสนาคริสต์สำหรับนักโทษชายในเรือนจำประจำจังหวัดสงขลา

A Teaching Program and Christian Study for Prisoners in Songkhla Prison.

วิฑู ฒ สงขลา

สาขาวิชาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

witoon@hu.ac.th

บทคัดย่อ

จากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ พบว่า ยาเสพติดเป็นคดีลำดับแรกที่มีผู้ต้องหาถูกดำเนินคดีมากที่สุดเมื่อเทียบกับคดีอื่น ๆ และปัญหานี้ยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างถูกต้อง กระบวนการหนึ่งที่สำคัญในการจะพัฒนาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักโทษในเรือนจำได้นั้นก็คือ การให้การศึกษ และการกำหนดวิธีการลงโทษให้กับผู้กระทำผิดใหม่ โดยกระบวนการทางด้านกฎหมาย หรือ ใช้กระบวนการด้านการศึกษาเพื่อพัฒนานักโทษอย่างจริงจัง ไม่ใช่เพียงแค่เอานักโทษไปขังไว้ เพียงแค่รอเวลาโดยไม่เกิดประโยชน์ ทั้งนี้โครงการที่มีอยู่และดำเนินการอยู่นั้นก็ดี เช่น การสร้างอาชีพ ฝึกวิชาชีพ แต่ควรเพิ่มในส่วนของการพัฒนาด้านจิตใจและการศึกษา โดยจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและเป็นระบบมากขึ้นด้วย พันธกิจการสอน การให้การศึกษาด้านศาสนาจึงเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็น เนื่องด้วยปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมมนุษย์ในการกระทำผิด นั้นเริ่มจากภายใน ผู้เขียนจึงได้ทำการศึกษาและเก็บข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนศาสนาสำหรับนักโทษในเรือนจำและติดตามประเมินผลต่อไป และคงไม่ใช่เพียงหน่วยงานกรมราชทัณฑ์เพียงฝ่ายเดียวอีกต่อไป แต่หากต้องเป็นทุกฝ่ายที่ร่วมมือกันในการช่วยกันพัฒนาคนในสังคมให้ดี และไม่สร้างปัญหาให้กับสังคม

คำสำคัญ: ศาสนาคริสต์ การสอน ปัญหายาเสพติด เรือนจำ นักโทษ

บทนำ

สภาพสังคมในยุคปัจจุบันจากงานวิจัยเกี่ยวกับคดีและผู้ต้องขังพบว่า จำนวนของผู้กระทำผิดและถูกดำเนินการตามกฎหมายนั้นมีจำนวนมาก และเกิดสภาพคุกกลั่น นักโทษที่ถูกคุมขังจึงจำเป็นต้องได้รับการศึกษา การอบรม และกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เพื่อจะสร้างคนที่เป็นนักโทษเหล่านี้ให้กลับเป็นคนดีคืนสู่สังคม ตาม พันธกิจกรมราชทัณฑ์

1. ควบคุมผู้ต้องขังอย่างมีอาชีพ
2. บำบัดฟื้นฟูและแก้ไขพฤติกรรมนิสัยของผู้ต้องขังอย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจุบันภาพของสื่อออนไลน์ แสดงให้เห็นสภาพของสังคมปัจจุบันถึงเรื่องข่าวสารด้านลบของสังคม ไม่ว่าจะเป็น การทำร้ายร่างกาย การฆาตกรรม ความรุนแรง การเอารัดเอาเปรียบ การพนัน และยาเสพติด ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นและมีความรุนแรงนั้นคือยาเสพติด (ปัญหายาเสพติด: มุมมองทางสังคมวิทยา ผู้ช่วยศาสตราจารย์เรือนแก้ว ภัทรานุประวัติ อาจารย์ประจำสาขาวิชาพื้นฐาน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย) คำถามคือทำอย่างไรที่จะทำให้ระบบการฝึกอบรม เปลี่ยนพฤติกรรมและนิสัยของนักโทษให้เกิดผล เมื่อพ้นโทษออกมาแล้วจะไม่กลับไปทำผิดอีก (ซึ่งนักโทษส่วนใหญ่จะกลับไปทำความผิดอีก) คำตอบ อยู่ที่การให้การศึกษา และเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ของนักโทษแต่ละคน การจัดการศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญเร่งด่วน และนับว่าเป็นโอกาสที่จะให้ความรู้กับนักโทษ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ในศาสตร์แขนงใดๆ รวมไปถึงความรู้ทางศาสนา เนื่องจากนักโทษอยู่ในสภาพที่ต้องรับฟัง และอยู่ในการควบคุมทำให้ง่ายต่อการให้ข้อมูล

โดยมีเป้าหมาย เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและความคิดของนักโทษ ให้ดีขึ้น

“ไม่มีใครสามารถบังคับให้อีกคนหนึ่งกลับใจได้. การกลับใจต้องมาจากภายในบุคคลนั้นและต้องเกิดจากความเต็มใจ.”—วิเวียน สเติร์น

ปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งต่อการกลับเนื้อกลับตัวอย่างแท้จริงในหมู่นักโทษนั้นรวมจุดอยู่ที่การศึกษาและการเปลี่ยนค่านิยมและทัศนคติ ไม่ต้องสงสัย มีคนที่จริงจังบางคนซึ่งพยายามให้การศึกษาและช่วยเหลือนักโทษ. การงานที่ดีและไม่เห็นแก่ตัวของคนเหล่านั้นได้รับความหยั่งรู้ค่าจากนักโทษหลายคนทีเดียว

บางคนอาจกล่าวว่า ระบบเรือนจำโดยรวมนั้นเกินกว่าจะปฏิรูปได้ และแทบจะเป็นไปไม่ได้ที่นักโทษจะกลับเนื้อกลับตัวในสภาพเช่นนั้น. แม้ว่าอาจเป็นเรื่องจริงที่การจำคุกเพียงอย่างเดียวไม่ได้ปลูกฝังค่านิยมใหม่ แต่คำสั่งสอนจากคัมภีร์ไบเบิลได้ช่วยบางคนให้เปลี่ยนชีวิตของตน. เรื่องนี้แสดงว่าการกลับตัวเป็นไปได้กับรายบุคคล

การศึกษาชั้นนี้ได้เริ่มทำเมื่อช่วงปลายปี 2017 และต่อเนื่องไปจนปัจจุบัน โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. เรือนจำประจำจังหวัดสงขลา
2. คริสตจักรแบปติสต์หาดใหญ่ (ขอพระเจ้าได้รับเกียรติ)
3. คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

มีกลุ่มเป้าหมาย คือกลุ่มนักโทษชาย ในแดน 3 (การศึกษา) จำนวน 140 คน

โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความเข้าใจด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ด้านพฤติกรรม
2. ด้านการศึกษา
3. ด้านการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ
4. ด้านกระบวนการประเมินผล

การประชุมวิชาการระดับชาติ การเรียนรู้เชิงรุก ครั้งที่ 6 “Active Learning ตอบโจทย์ Thailand 4.0 อย่างไร”

วันที่ 26 - 27 มีนาคม 2561 ณ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ด้านพฤติกรรม ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้การศึกษาแก่นักโทษ จำเป็นจะต้องทราบถึงองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของนักโทษ ดังนี้

1. ความสามารถทั่วไป สมรรถภาพ และผลงาน (General Capacity, Ability and Performance) องค์ประกอบทั้ง 3 ด้านนี้มีความสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน และมีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคล โดยแต่ละด้านจะแสดงถึงความถี่ของการประสบความสำเร็จของบุคคลทั้งในขณะที่อยู่ในระบบโรงเรียนและเมื่ออยู่ในสังคม ขณะเดียวกันจะมีเรื่องของสติปัญญาเป็นตัวเสริมความสามารถทางวิชาการ และความสามารถทางวิชาการนี้ นับว่าเป็นเกณฑ์ที่สำคัญในการตัดสินประสิทธิภาพของเด็กในวัยเรียน จากการศึกษาของบลูม (Bloom. 1977 อ้างใน Wiggins. 1987: 128-133) พบว่า นักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง เป็นผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนต่ำ ผลของความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการเรียนนี้เกี่ยวข้องกับหลายสาเหตุนอกจากวัสดุอุปกรณ์ การเรียน การสอนแล้วยังรวมไปถึงปัจจัยอื่น ๆ เช่น ครูผู้สอน พ่อแม่และเพื่อนซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้บุคคลมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน และสามารถใช้เป็นตัวบ่งบอกถึงการประสบความสำเร็จได้ค่อนข้างชัดเจน สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนจึงใช้เป็นพื้นฐานการทดสอบความสำเร็จในอนาคตของบุคคลและเป็นตัวบ่งบอกถึงการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลด้วย (Coopersmith. 1981: 123 - 125)

2. ภาวะทางอารมณ์ (Affective States) ภาวะทางอารมณ์เกิดจากการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น แล้วประเมินตนเองโดยที่บุคคลอาจประเมินตนเองในทางบวกซึ่งส่งผลให้บุคคลมองตนเองว่าเป็นบุคคลที่มีความสามารถประสบความสำเร็จแล้วเกิดความรู้สึกพอใจ ความสุข ฯลฯ เป็นผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองสูง ส่วนผู้ที่ประเมินตนเองในด้านลบ จะมองตนเองว่าไร้ความสามารถหรือไร้สมรรถภาพจะรู้สึกด้อยวิตกกังวล การคิดเช่นนี้นอกจากเป็นการลดความสุขในชีวิตปัจจุบันแล้ว ยังเป็นการทำลายความหวังในอนาคตอีกด้วย (Coopersmith. 1981: 130-131)

3. ปัญหาและพยาธิสภาพ (Problems and Pathology) ได้แก่ ปัญหาสุขภาพทั่วไป และปัญหาทางกายที่มีสาเหตุมาจากจิตใจ (Psychosomatic Symptoms) รวมทั้งการกระทำอันเกิดจากปัญหาซึ่งมีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง กล่าวคือผู้ที่มีปัญหาดังกล่าวสูงจะเห็นคุณค่าในตนเองต่ำและแสดงออกในรูปของความวิตกกังวล มีความทุกข์มีความยุ่งยากส่วนตัว ส่วนผู้ที่มีปัญหาดังกล่าวน้อยจะมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูง (Coopersmith. 1981: 134-138) ดังการศึกษาของกลุ่มนักวิจัย พบว่าเด็กวัยรุ่นที่มีการพัฒนาตนเองต่ำลง และมีโรคภัยไข้เจ็บแทรกแซง จะเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ (Jacobson, and others. 1984: 489-507)

4. ค่านิยมส่วนบุคคล (Self-Values) โดยทั่วไปแล้วบุคคลจะให้คุณค่าต่อสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกันไป และเมื่อให้คุณค่าต่อสิ่งใดแล้วก็มักจะมี ความเชื่อว่าเป็นมาตรฐานที่สำคัญในการตัดสินคุณค่าของตน เช่น บุคคลให้ความสำคัญต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน เมื่อพบว่าตนเองไม่ประสบความสำเร็จในด้านนี้ จะมีผลให้บุคคลประเมินคุณค่าของตนเองต่ำลง และยังพบว่าบุคคลมีแนวโน้มที่จะใช้มาตรฐานทางสังคมในการตัดสิน

คุณค่าของตนเองอีกด้วย กล่าวคือบุคคลจะให้คุณค่าต่อสิ่งต่าง ๆ ตามที่ตนให้คุณค่าไว้ (Coopersmith. 1981 : 138-142)

5. ความใฝ่ฝันของบุคคล (Aspiration) การตัดสินคุณค่าของตนเกิดจากการที่บุคคลเปรียบเทียบผลงาน และความสามารถของตนกับเกณฑ์ความสำเร็จที่บุคคลนั้นตั้งไว้ ถ้าผลงานและความสามารถเป็นไปตามเกณฑ์ที่บุคคลตั้งไว้หรือดีกว่าที่ตั้งไว้จะทำให้บุคคลเห็นว่าตนเองมีคุณค่า ในทางตรงข้าม คือผลงานและความสามารถไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่บุคคลตั้งไว้ บุคคลก็จะมองว่าตนเองล้มเหลวและตัดสินว่าตนเองไร้ค่า ดังนั้นการมองความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ของบุคคล เช่น ความเป็นเลิศทางวิชาการ การเข้าสังคมและความสำเร็จอื่น ๆ จากภายนอกจึงยังไม่เพียงพอที่จะตัดสินคุณค่าของบุคคล จำเป็นต้องพิจารณาถึงความคาดหวังความนึกคิดและความปรารถนาของบุคคลประกอบด้วย (Coopersmith. 1981: 142-148)

ต้องมีการกระตุ้นให้เห็นคุณค่าของตัวเอง

การเห็นคุณค่าในตนเองซึ่งสอดคล้องกับมาสโลว์ (Maslow. 1970: 45) นักจิตวิทยาในทฤษฎีมนุษย์นิยมได้ให้ทัศนะไว้ว่า บุคคลทุกคนในสังคมต้องการเห็นคุณค่าในตนเองและการเห็นคุณค่านี้สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทด้วยกัน คือ

1. ความต้องการความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem) เป็นความต้องการที่บุคคลอยากให้ตนเป็นผู้เข้มแข็ง ประสบความสำเร็จ เป็นผู้มีความสามารถเพียงพอในการกระทำสิ่งต่าง ๆ เป็นผู้เชี่ยวชาญ และมีความสามารถช่วยเหลือตนเองได้มีอิสรภาพและความเชื่อมั่นในการเผชิญกับสิ่งต่าง ๆ ในโลก

2. ความต้องการให้ผู้อื่นเห็นคุณค่าของตน (Esteem from Other People) เป็นความต้องการของบุคคลที่อยากให้ผู้อื่นยอมรับว่าตนเป็นผู้มีเกียรติมีชื่อเสียงเป็นผู้มีอำนาจเหนือผู้อื่น เป็นบุคคลที่มีความสำคัญและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น ผลการศึกษาของมาสโลว์นี้สอดคล้องกับคูเปอร์สมิท ซึ่งคูเปอร์สมิทได้กล่าวว่างค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมี 2 ประเภท เช่นเดียวกัน คือองค์ประกอบเฉพาะของบุคคล และองค์ประกอบภายนอกของบุคคล

ด้านการศึกษาศาสนา

ตามกฎหมายได้ระบุให้มีการจัดการให้การศึกษาแก่ผู้ต้องขัง โดยกำหนดให้มีการปฏิบัติกิจในศาสนา ตามกฎหมายในการบังคับโทษ มาตรา 53-55 โดยให้มีกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. การฝึกจิต การปฏิบัติกิจในทางศาสนาจะถูกปิดกั้นมิได้ ต้องได้รับการช่วยเหลือในการติดต่อกับนักบวชในศาสนาผู้ต้องขังมีสิทธิครอบครองหนังสือเกี่ยวกับศาสนา กรณีอาจถูกยึดหากใช้โดยมิชอบ และอาจมีวัตถุประสงก์ทางศาสนาได้ตามสมควร

2. พิธีกรรมในทางศาสนา ผู้ต้องขังมีสิทธิเข้าร่วมในพิธีกรรมทางศาสนาตามความเชื่อของตน ได้รับอนุญาตให้ฟังสวดหรือร่วมกิจกรรมของศาสนาอื่น เมื่อนักบวชศาสนานั้นเห็นชอบ บางกรณีอาจต้องห้ามไม่ให้ร่วมสวด หรือมีกิจกรรมทางศาสนาอื่น เมื่อเป็นภัยร้ายแรงต่อความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย อย่างไรก็ตามจะต้องฟังความคิดเห็นของนักบวชแห่งศาสนา ก่อนการปฏิเสธเช่นนั้น

การประชุมวิชาการระดับชาติ การเรียนรู้เชิงรุก ครั้งที่ 6 “Active Learning ตอบโจทย์ Thailand 4.0 อย่างไร”

แนวคิดเชิงจิตวิทยา

แนวคิดของ คาร์ล อาร์ รोजเจอร์ (Carl R. Rogers) (โสภา. 2536 : 57-61) นักจิตวิทยาที่มีชีวิตส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับบำบัดรักษาผู้ที่มีปัญหา วิธีการของรอเจอร์ คือให้คนไข้ได้ระบายสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเองออกมา เขาเชื่อว่าประสบการณ์แต่ละเรื่องของแต่ละคนนั้นไม่ได้มีความสำคัญเพียงแค่ว่าจะนำมาเล่าให้ใครฟังเท่านั้น แต่ความสำคัญอยู่ที่การได้รับรู้รับฟัง และนำประสบการณ์มาวิเคราะห์ มนุษย์เป็นผู้ที่มีเหตุผลและเป็นผู้ที่สามารถที่จะปรับแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ ให้กับตนเองได้หากได้รับการช่วยเหลือจากผู้บำบัด รอเจอร์มีความเห็นสอดคล้องกับมาสโลว์ที่ว่า พลังที่สำคัญในชีวิตมนุษย์ก็คือ การที่มนุษย์สามารถยอมรับความเป็นจริงเกี่ยวกับมนุษย์ได้

รอเจอร์ได้ชี้ให้เห็นว่า พฤติกรรมของบุคคล เป็นผลเนื่องมาจากการเกี่ยวพัน 3 ระบบของบุคลิกภาพ คือ

1. ระบบอินทรีย์อันได้แก่สามัญสำนึกในการยังชีพของมนุษย์
2. สนามประสบการณ์ ได้แก่ ประสบการณ์ทั้งหมดที่มนุษย์รับรู้และสัมผัสไว้ สนามประสบการณ์จะเป็นจุดรวมของประสบการณ์ทุกชนิดของมนุษย์

3. "ตนเอง" ซึ่งพัฒนามาจากประสบการณ์การปฏิบัติงานระหว่างระบบอินทรีย์กับสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์และจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงจะเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น แต่ละบุคคลจะคอยควบคุมพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งในบางครั้งจะยอมรับบางครั้งจะปฏิเสธหรือบางครั้งอาจบิดเบือนการรับรู้เพื่อจะรักษาภาพของตนเองให้คงที่ไว้หาประสบการณ์ที่รับรู้ตรงกับภาพตนเองนั้นซึ่งตรงกับความรู้สึกและความสามารถของระบบอินทรีย์ก็จะประสบการณ์ในระดับจิตสำนึกการหลอกตนเองก็จะน้อยลง ในการตรงกันข้ามหากประสบการณ์ที่ตนรับรู้ไม่ตรงกับภาพของตนเองประสบการณ์นั้นจะถูกกลืนกลายเป็นประสบการณ์ในจิตไร้สำนึกแทน รอเจอร์ให้ความเห็นว่าภาพของตนเองนั้นเป็นอุดมการณ์และจะเป็นความปรารถนาสูงส่งที่เจ้าตัวใฝ่ฝันที่จะเป็นและจะพยายามทุกวิถีทางในการที่จะให้มีชีวิตจริงอย่างนั้น พฤติกรรมแปรปรวนต่าง ๆ จะเกิดขึ้น เมื่อบุคคลนั้นไม่สามารถเป็นตัวของตัวเองได้ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

รอเจอร์ชี้ให้เห็นว่าหากบุคคลใดสามารถดำเนินชีวิตโดยผสมผสานระบบทั้งสามของบุคลิกภาพได้อย่างกลมกลืนแล้ว บุคคลนั้นก็สามารถที่จะเผชิญกับความรู้สึกต่าง ๆ และสามารถทำกิจกรรมทุกอย่างเกี่ยวกับตนเองได้และการยอมรับประสบการณ์นั้น ๆ เข้าสู่ระดับสำนึก ทำให้ตนเองมีอิสระตรงการกระทำ พฤติกรรมต่าง ๆ ของตนว่า ดีหรือไม่ ถูกต้องสมเหตุสมผลหรือไม่ ควรจะกระทำหรือไม่ ซึ่งเรียกว่า เป็นบุคคลที่สมบูรณ์แบบ (Fully Functioning Person) ได้แก่ 1. เปิดใจกว้าง ยอมรับอดีต และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอดีต 2. ยอมรับความเป็นอยู่และความจำเป็นในการดำรงชีวิต 3. มีความเชื่อมั่นในตนเอง 4. มีความเป็นอิสระ 5. มีความคิดสร้างสรรค์

เมื่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความเข้าใจด้านพฤติกรรมและจิตวิทยาสำหรับนักโทษ และจึงจำเป็นต้องมีการออกแบบบทเรียนและหลักสูตรการเรียนการสอน หรือการจัดอบรมให้มีความเหมาะสมกับเป้าหมาย โดยอาศัยรูปแบบการศึกษาโดยเน้นไปที่ความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก STUDENT CENTER และยึดหลักการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดโดยคำนึงถึง

การจัดการชั้นเรียนทางด้านจิตวิทยา

การจัดการชั้นเรียนทางด้านจิตวิทยา หมายถึง การจัดการเกี่ยวกับความรู้สึก เจตคติและพฤติกรรมของนักเรียน มีความอบอุ่น ความสบายใจ ความเป็นกันเอง ความสัมพันธ์อันดีต่อกันมีความรักความศรัทธาต่อผู้สอน มีความกล้า มีความอิสระ ในการแสดงออก อย่างมีระเบียบวินัยในชั้นเรียน โดยปราศจากความกลัว ความวิตกกังวล มีบรรยากาศของการเรียนรู้สร้างสรรค์เร้าความสนใจ ให้กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปด้วยความสุข ซึ่งนักเรียนจะเกิดบรรยากาศความรู้สึกอย่างนี้ก็ต้องขึ้นกับครูเป็นสำคัญ ซึ่งในแต่ละชั้นเรียนจะขึ้นอยู่กับแนวคิด หรือความเชื่อในการจัดการศึกษาของครูหรือของสังคมในแต่ละยุคสมัย ว่ามุ่งให้นักเรียนมีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนอย่างไร เช่น ต้องการให้ห้องเรียนเงียบสงบ เพื่อให้นักเรียนทุกคนตั้งใจเรียน และมุ่งอยู่กับการทำงานตรงหน้าให้สำเร็จ ซึ่งบางครั้งห้องเรียนสงบเรียบร้อยอาจทำให้นักเรียนบางคนไม่มีความสุขและอาจเกิดปัญหาการหนีโรงเรียน เป็นต้น หรือครูบางคนอาจมุ่งให้นักเรียนมีการเรียนรู้ร่วมกัน มีการสนทนา แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีการทำงานในลักษณะ ของการร่วมมือกันภายในกลุ่ม หรือแลกเปลี่ยนกันระหว่างกลุ่มห้องเรียน ลักษณะเช่นนี้ย่อมมีความคลื่อนไหวมีเสียงพูดคุยกันดัง พอสมควร จึงแตกต่างจากห้องเรียนประเภทแรก ดังนั้นการตัดสินใจว่าจะดำเนินการจัดการชั้นเรียนอย่างไรนั้น ครูมีอาชีพ ควรสำรวจหรือพิจารณาความเชื่อของตนเองว่ามุ่งให้นักเรียนอยู่ในชั้นเรียน ด้วยความรู้สึก เจตคติ ค่านิยม และการเรียนรู้ในรูปแบบใด และมีแนวทางการดำเนินการในชั้นเรียนของตนอย่างไร

พฤติกรรม เทคนิค ทักษะการสอนของครู

การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนครูผู้สอนต้องมีเทคนิค วิธีการในการถ่ายทอดที่นำเสนอใจ หลากหลาย มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ โดยมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ไม่ควรสอนแบบเดียวกันนานเกินไปเพราะจะทำให้เด็กเบื่อ เช่นการสอนบรรยาย ควรมีการสอดแทรกกิจกรรมการทดลอง การอภิปราย การแบ่งกลุ่มทำงานเพื่อเพิ่มความสนใจของเด็กต่อการเรียนรู้และให้นักเรียนมีความรู้ เจตคติ และทักษะตามที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งพฤติกรรมของครูควรเป็นลักษณะดังต่อไปนี้

- ตอบสนองพฤติกรรมของนักเรียนโดยใช้เทคนิคการเสริมแรงที่เหมาะสม เช่น ใช้วาจา ใช้ท่าทาง ให้รางวัล และสัญลักษณ์ต่าง ๆ ตลอดจนให้ทำกิจกรรมที่นักเรียนชอบ ครูควรเริ่มแรงให้ทั่วถึงและเหมาะสม

- เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน แสดงให้นักเรียนเห็นว่าความคิดของเขามีประโยชน์ พยายามนำความคิดเห็นเหล่านั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้

- ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม การให้ทำงานเป็นกลุ่มจะช่วยให้นักเรียนรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ใช้ความรู้ความคิดความสามารถที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ ฝึกการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและได้ผลงานนำมาสู่ความภาคภูมิใจในกลุ่มและตนเอง ในการมอบหมายงานให้กลุ่มทำนั้น ครูควรคำนึงถึงความยากง่ายของงาน ความรู้และความสามารถของนักเรียนในกลุ่ม เพื่อให้งานกลุ่มประสบความสำเร็จ เป็นการสร้างความรู้สึกทางบวกให้แก่ นักเรียน งานใดที่ครูเห็นว่ายาก ครูควรเข้าไปดูแลกระตุ้นให้นักเรียนช่วยกันคิดแก้ปัญหาในกลุ่ม

การประชุมวิชาการระดับชาติ การเรียนรู้เชิงรุก ครั้งที่ 6 “Active Learning ตอบโจทย์ Thailand 4.0 อย่างไร”

ของตน ครูจะต้องมีความอดทนที่จะไม่รีบชี้แนะ หรือบอกวิธีการแก้ปัญหาตรง ๆ ต้องฝึกให้นักเรียนใช้วิธีการต่าง ๆ หลาย ๆ แบบจนสามารถแก้ปัญหาได้สำเร็จ

- ใช้เทคนิคและวิธีสอนที่ไม่ทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายในการเรียน ครูควรคิดค้นคว้าและแสวงหาแนวทางวิธีการใหม่ ๆ มาใช้จัดการเรียนการสอน วิธีการสอนควรเป็นวิธีที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง หรือนักเรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรม เช่น วิธีการสอนแบบทดลอง แบบแก้ปัญหา แบบแสดงบทบาทสมมติ แบบสืบสวนสอบสวน แบบแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม แบบอภิปราย แบบศูนย์การเรียน ตลอดจนนวัตกรรมการสอนที่น่าสนใจ การจะใช้วิธีสอนแบบใดนั้นครูต้องเลือกให้เหมาะสมกับบทเรียน ระยะเวลา สติปัญญา และวัยของนักเรียน

- การออกแบบหลักสูตรในการให้การศึกษาด้านศาสนาคริสต์สำหรับนักโทษจำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์และการศึกษาหาวิธีการเพื่อนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับนักโทษเนื่องด้วยกลุ่มนักโทษมีหลายวัยและพื้นฐานการเรียนรู้ที่ต่างกัน แต่โดยวัตถุประสงค์หลักคือเพื่อพัฒนาจิตใจและเป้าหมายเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและความคิดของนักโทษให้ดีขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการคิดรูปแบบที่แตกต่างออกไปโดยยึดหลัก

สี่เสาหลักของการศึกษา (The four Pillars of Education)

พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้คำอธิบายไว้ว่าหมายถึง หลักสำคัญ 4 ประการของการศึกษาตลอดชีวิต ตามคำอธิบายของคณะกรรมการนานาชาติว่าด้วยการศึกษาในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ซึ่งได้เสนอรายงานเรื่อง Learning : The Treasure Within ต่อองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) เมื่อ ค.ศ. 1995 ว่าการศึกษาตลอดชีวิตมีหลักสำคัญ 4 ประการ ได้แก่

1. การเรียนรู้เพื่อรู้ (Learning to Know) การเรียนรู้ที่ผสมผสานความรู้ทั่วไปกับความรู้ใหม่ในเรื่องต่าง ๆ อย่างละเอียดลึกซึ้ง และยังหมายรวมถึงการฝึกฝนวิธีเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต

2. การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้จริง (Learning to Do) การเรียนรู้ที่ช่วยให้บุคคลสามารถรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ และปฏิบัติงานได้ เป็นการเรียนรู้โดยอาศัยประสบการณ์ต่าง ๆ ทางสังคมและในการประกอบอาชีพ

3. การเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน (Learning to Live Together) การเรียนรู้ที่ช่วยให้บุคคลเข้าใจผู้อื่น และตระหนักดีว่า มนุษย์เราจะต้องพึ่งพาอาศัยกัน ดำเนินโครงการร่วมกันและเรียนรู้วิธีแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ โดยตระหนักในความแตกต่างหลากหลาย ความเข้าใจอันดีต่อกันและสันติภาพ ว่าเป็นสิ่งล้ำค่าคู่ควรแก่การหวงแหน

4. การเรียนรู้เพื่อชีวิต (Learning to Be) การเรียนรู้ที่ช่วยให้บุคคลสามารถปรับปรุงบุคลิกภาพของตนได้ดีขึ้น ดำเนินงานต่าง ๆ โดยอิสระยิ่งขึ้น มีดุลพินิจ และความรับผิดชอบต่อตนเองมากขึ้น การจัดการศึกษาต้องไม่ละเลยศักยภาพในด้านใดด้านหนึ่งของบุคคล เช่น ความจำ การใช้เหตุผล ความซาบซึ้งในสุนทรียภาพ สมรรถนะทางร่างกาย ทักษะในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น

โดยการเตรียมการสอนศาสนาคริสต์สำหรับนักโทษในเรือนจำจังหวัดสงขลานั้น ผู้เกี่ยวข้องได้ทำการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักการเบื้องต้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การดำเนินการเรียนการสอนและกิจกรรม

กิจกรรมในครั้งนี้ ได้จัดขึ้นในวันที่ 25 ธันวาคม 2017 ร่วมกับ นักจิตเวช โรงพยาบาลสงขลา คริสตจักรแบ็บติสต์หาดใหญ่ และคณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ (และจะทำการศึกษาเพิ่มในครั้งต่อไป โดยกำหนดระยะเวลาตามพันธกิจของเรือนจำ)

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อให้ความรู้และบรรยายเกี่ยวกับศาสนาคริสต์
2. เพื่อช่วยพัฒนาทักษะ และจิตใจของผู้ต้องขังชาย เรือนจำประจำจังหวัดสงขลา โดยมีรูปแบบกิจกรรม คือ การสอนพระคัมภีร์ การได้พูดคุย และทำกิจกรรม สันทนาการ การร้องเพลง การทำท่าทางประกอบ เพื่อให้ผู้ต้องขังได้รับการผ่อนคลายความเครียด การบรรยายเกี่ยวกับ ความหมายของวันคริสมาสต์ และพระคัมภีร์ การจัดกลุ่มเพื่อพบปะพูดคุยกับผู้ต้องขัง โดยทีมวิทยากรทำการแบ่งกลุ่ม

1. การเรียนรู้เพื่อรู้ (Learning to Know) มีการบรรยายเกี่ยวกับหลักศาสนาคริสต์และการอธิบายเกี่ยวกับหลักการอ่านพระคัมภีร์ไบเบิล ทั้งนี้ได้มีการแจกเอกสาร แผ่นพับ รวมไปถึงพระคัมภีร์ไบเบิลให้กับนักโทษชายจำนวน 140 คน โดยแบ่งเป็นแผ่นพับ 140 แผ่น และพระคัมภีร์ไบเบิล 40 เล่ม

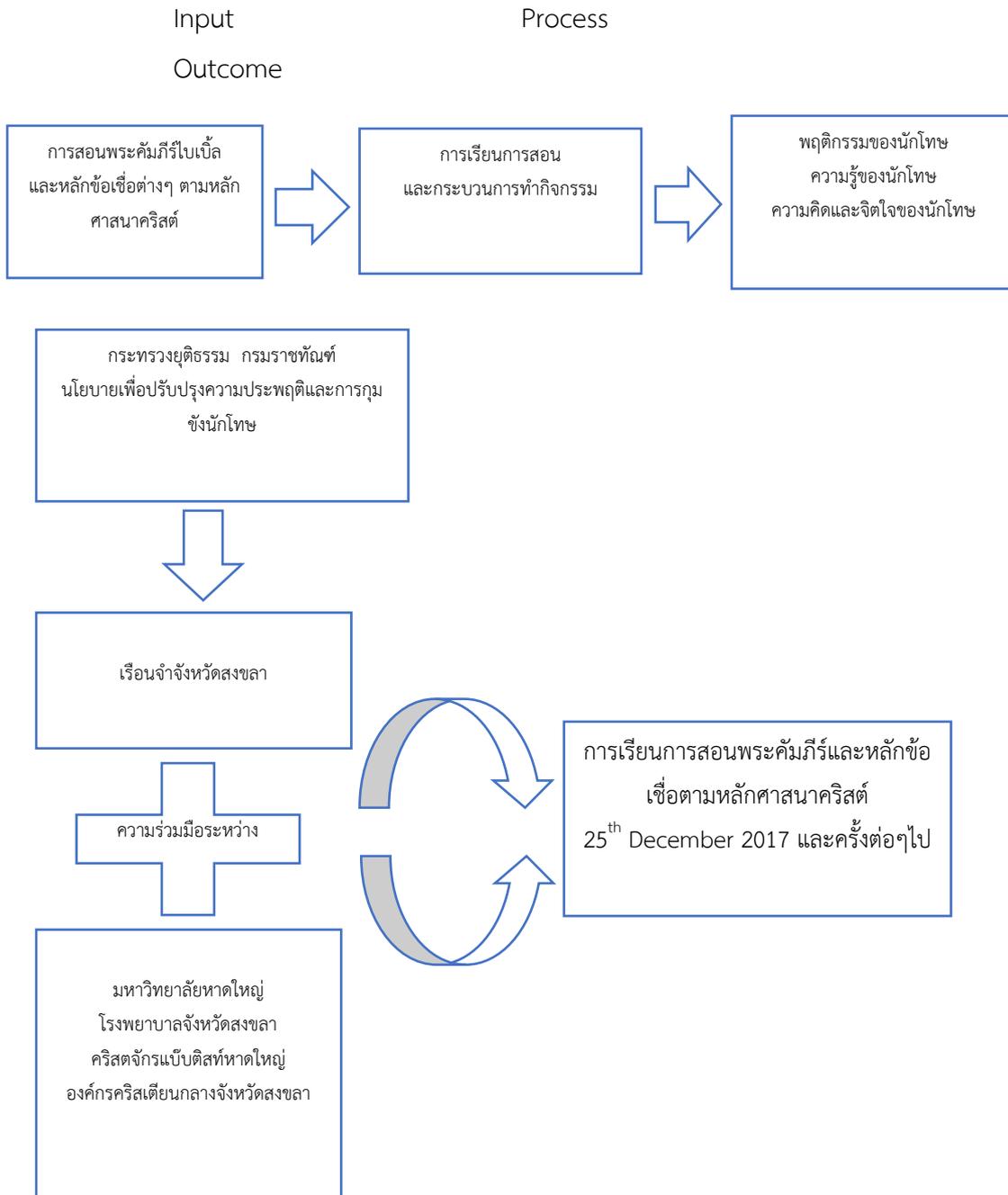
2. การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้จริง (Learning to Do) หลังจากทำการสอนแล้วได้มีการให้ผู้เรียนทำการฝึกอ่านพระคัมภีร์และอธิษฐาน รวมไปถึงมีการวางแผนที่จะพัฒนานักโทษเพื่อจะให้กลายมาเป็นผู้สอนพระคัมภีร์ให้กับนักโทษอื่นๆ ซึ่งเป็นกระบวนการในการพัฒนาในลำดับต่อไป

3. การเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน (Learning to Live Together) สอนให้นักโทษสามารถอยู่ร่วมกัน โดยใช้หลักคำสอนของศาสนาคริสต์ ว่าด้วยการเป็นพี่น้อง รักเพื่อนบ้านเหมือนรักตนเอง และการอธิษฐานเพื่อนักโทษคนอื่น ๆ

4. การเรียนรู้เพื่อชีวิต (Learning to Be) เมื่อผู้เรียนได้รับการสอนด้านศาสนาผ่านการเรียนพระคัมภีร์แล้ว ผลลัพธ์ของการเรียนคือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือการมีความประพฤติที่ดีขึ้น คริสเตียนเรียกว่า การกลับใจ ซึ่งการกลับใจนี้เอง เกิดขึ้นได้ในกระบวนการเรียนรู้ เรื่องความบาปและความดี เมื่อนักโทษได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับพระเจ้า ผู้เป็นความรักและความดีงามแล้ว นักโทษจะแยกแยะสิ่งที่เป็นความผิด ความบาปได้โดยผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาครั้งนี้จะทำการติดตามและประเมินผลต่อไป

กรอบความคิด Conceptual framework

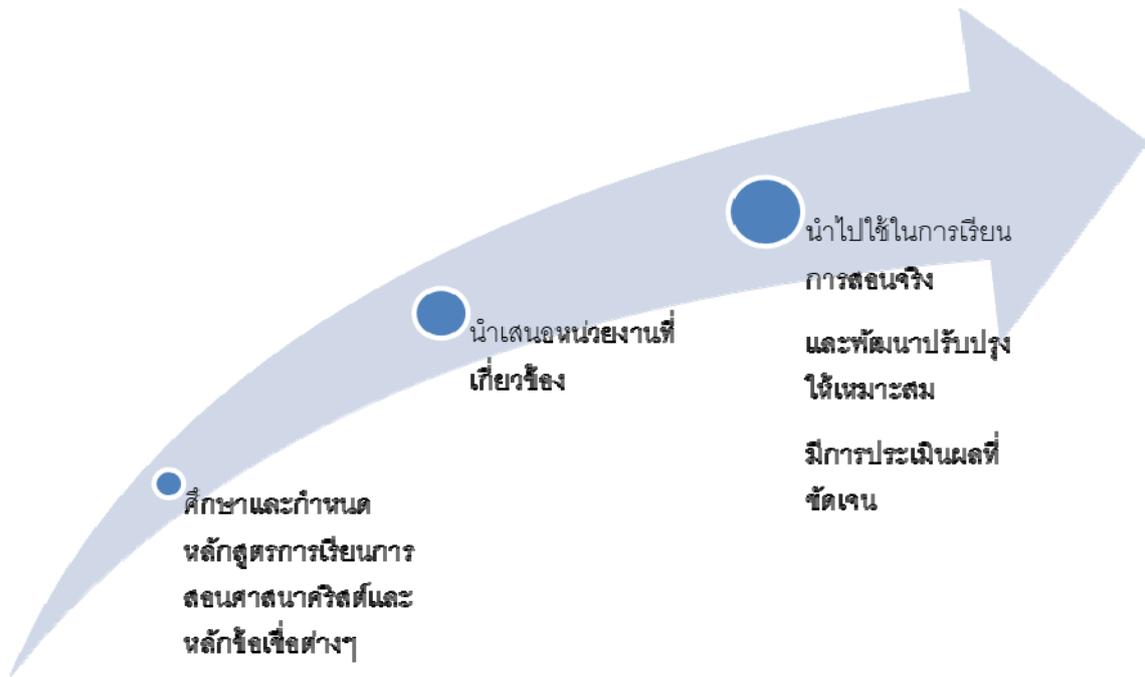

ผลและการอภิปรายผล

การจัดทำรายงานฉบับนี้ขึ้นได้พบสภาพปัญหา และความต้องการของเรือนจำจังหวัดสงขลา รวมไปถึงกรมราชทัณฑ์ ระบบการควบคุมความประพฤติ ทำให้เกิดแนวความคิด ในการใช้หลักศาสนาคริสต์ในการให้ความรู้และหวังผลในด้านการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยได้ออกแบบให้มีการจัดการเรียนการสอน และความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อดำเนินการให้ความร่วมมือในการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์ของผู้ต้องขัง อีกทั้งยังเป็นการร่วมมือให้การสนับสนุนหน่วยงานราชการอีกทางหนึ่ง

ทั้งนี้ผู้ศึกษาพบว่า การจัดกระบวนการเรียนการสอนศาสนาคริสต์นั้น มีความจำเป็นและเป็นที่ต้องการของผู้ต้องขัง โดยปรากฏจากการโหวต และการออกเสียงเรียกร้องผ่านเจ้าหน้าที่ของทางเรือนจำเพิ่มขึ้นอีกวิธีการหนึ่ง และจะดำเนินการนำเสนอโครงการ โดยจัดทำเป็นหลักสูตร และวิธีการสอน รวมทั้งการประเมินผลที่ชัดเจน ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยสรุปเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

จากการสัมภาษณ์และใช้เวลาทำกิจกรรมกับผู้ต้องขังจำนวน 140 คน โดยได้ทำการแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่มใหญ่ กลุ่มละประมาณ 25-30 คน เพื่อได้ทำการพูดคุยเป็นการส่วนตัว และได้ทำการรวบรวมการสัมภาษณ์ออกมาเป็นประเด็นต่าง ๆ โดยเรียงลำดับความสนใจของผู้ต้องขังได้ดังนี้

ความต้องการอิสรภาพ

ผู้ต้องขังทุกคน ต้องการอิสรภาพ และต้องการพ้นโทษให้เร็วขึ้น มีหลายคนเล่าให้ฟังถึงการปรับปรุงความประพฤติให้เรียบร้อยเชื่อฟังกฎและผู้คุม เห็นได้จากมีหลายคนได้ถูกเลื่อนขึ้นไปเป็นนักโทษชั้นดี โดยมีรูปแบบแตกต่างจากนักโทษอื่น ๆ และสามารถช่วยงานต่างๆในเรือนจำให้กับผู้คุมด้วย

การศึกษา

ผู้ต้องขังทุกคน ต้องการเรียนรู้และมีประสบการณ์ในการเรียนด้านต่าง ๆ มากขึ้น (ผู้เก็บข้อมูลได้เข้าไปในฐานะที่มหาวิทยาลัยบรรยายเกี่ยวกับศาสนาคริสต์) ได้รับความสนใจ มีคำถามที่ผู้ต้องขังอยากรู้เกี่ยวกับคำสอนในศาสนาอย่างมาก รวมไปถึงความรู้ด้านอื่น ๆ ซึ่งทางกรมราชทัณฑ์ จำเป็นจะต้องจัดเตรียมและเพิ่มในส่วนนี้

ด้านจิตใจ

ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ มีความรู้สึกสำนึกในความผิดและต้องการกลับตัว ส่วนใหญ่พูดถึงประสบการณ์และความประทับใจเกี่ยวกับครอบครัวให้ฟัง โดยผู้ต้องขังมีความรู้สึกเป็นห่วง ญาติ และครอบครัวที่อยู่ห่างกัน และต้องการกลับไปอยู่กับครอบครัวโดยเร็ว

- มีความปรารถนาที่จะได้รับการพัฒนาจิตใจ หรือต้องการรู้เรื่องเกี่ยวกับพระเจ้า ความดีของพระเจ้า ความรักและคำสอน เพื่อนำมาใช้ในการเป็นคนที่ดีขึ้น เพื่อกลับไปอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ

ข้อสังเกต ผู้ต้องขังเกือบทั้งหมด จะสนใจเรื่องชีวิต ชีวิตหลังความตาย และการดำเนินชีวิตในภายหน้าของตนเองอย่างมาก หรือ เรียกได้ว่าต้องการ ที่พึ่งทางใจ ต้องการการรักษาดูใจ และต้องการความมั่นคงในชีวิต

สรุป

ในการทำงานร่วมกันในสังคมปัจจุบัน จำเป็นจะต้องช่วยเหลือกันในการดูแลผลประโยชน์ของชาติ ด้านการศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องมีการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ไข ปัญหาสังคมที่ต้องการการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพื่อเป็นการตอบสนองต่อการพัฒนาปรับปรุงความประพฤติของ นักโทษในเรือนจำ ด้วยการนำหลักศาสนาคริสต์มาใช้ในการจัดการศึกษาและการให้ความรู้กับนักโทษในเรือนจำ เป็นพันธกิจที่สำคัญ และสอดคล้องกับพันธกิจกรมราชทัณฑ์

1. ควบคุมผู้ต้องขังอย่างมีอาชีวะ
2. บำบัดฟื้นฟูและแก้ไขพฤติกรรมร้ายของผู้ต้องขังอย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้การแก้ไขพฤติกรรมของผู้ต้องขังให้ดีขึ้นได้นั้นจำเป็นต้องเริ่มจากภายในจิตใจ กระบวนการ สอนด้านศาสนาจึงเป็นเรื่องที่จำเป็น และจะต้องได้รับการสนับสนุนตลอดจนการพัฒนาหลักสูตรการสอนให้มี รูปแบบที่เหมาะสมและตอบสนองต่อเป้าหมายในการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมของผู้ต้องขัง โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องให้ความร่วมมือในการดูแลเพื่อลดปัญหาการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องหาและสภาวะคุก ล้น ในประเทศไทย

การศึกษาในครั้งนี้เชื่อว่าการสอนให้นักโทษได้รู้จักกับพระเจ้าและความจริงจากพระวจนะของพระเจ้า ผ่านทางการเรียนรู้หลักศาสนาและพระคัมภีร์ไบเบิลจะสามารถช่วยปรับปรุงและแก้ไขความประพฤติรวมทั้ง ทำที่ภายในจิตใจของผู้ต้องขังชายในเรือนจำจังหวัดสงขลา รวมไปถึงในที่อื่นๆด้วยอย่างแน่นอน ดังพระคัมภีร์ 2 ทิโมธี 3:16 กล่าวไว้ว่า “พระคัมภีร์ทุกตอนได้รับการดลใจจากพระเจ้าและเป็นประโยชน์ในการสอน การ ตักเตือนว่ากล่าว การปรับปรุงแก้ไขคนให้ดี และการอบรมในทางธรรม เพื่อคนของพระเจ้าจะรักพร้อมที่จะ กระทำการดีทุกอย่าง”

เอกสารอ้างอิง

- [1] การลดปริมาณผู้ต้องขังในเรือนจำ ศึกษามาตรการทางกฎหมายในชั้นบังคับโทษจำคุก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธานี วรรณภัทร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ 2555.
- [2] ปัญหาเสพติด: มุมมองทางสังคมวิทยา ผู้ช่วยศาสตราจารย์เรือนแก้ว ภัทรานุประวัติ อาจารย์ประจำสาขาวิชาพื้นฐาน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- [3] พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545.
- [4] กนิษฐา ไทยกกล้าและคณะ, สถานการณ์ปัญหาเสพติด การแพร่ระบาดของยาเสพติดและผลกระทบในกลุ่มเด็กและเยาวชน ในพื้นที่ท่องเที่ยว กรณีศึกษาเมืองเชียงใหม่และเมืองลำพูน ศูนย์วิจัยด้านสารเสพติด สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2555.
- [5] พระคริสตธรรมคัมภีร์ Bible.
- [6] Crandall, R. “The Measurement of Self-Esteem and Related Constructs,” in Measures of Social Psychological Attitude. J. Robinson and P. Shavor (Eds.) Ann Arbor: University of Michigan Institute for Social Research, 1973.
- [7] Rogers, C.R. Client Center Therapy. Boston : Houghton Mifflin, 1951.
- [8] Babladelis, G. The Study of Personality. New York : Rinahart and Winston, 1984.
- [9] <http://www.focusthailand.org-human-rights/>
- [10] https://www.baanjomjut.com/library_4/politics/02_2_2.html
- [11] <http://www.secnia.go.th>
- [12] <http://www.correct.go.th/newcorrectweb/index.php/about-us/mission>
- [13] <http://arjarnbomb.blogspot.com/2016/07/freedom-liberty.html>
- [14] <http://ns2.ph.mahidol.ac.th/phklb/knowledgefiles/Selfteem.pdf>
- [15] <https://sites.google.com/site/darunsitpattanarangsana/sara-na-ru/kar-prakan-khunphaph-sthan-suksa>
- [16] http://curriculum-by-keerati.blogspot.com/2013/03/curriculum-design_7962.html